

Datum odluke: 02.10.2024., **Pravomoćnost:** Pravomoćno rješenje, **Datum objave:** 12.09.2025.,
Vrsta odluke: Rješenje, **ECLI broj:** ECLI:HR:VSRH:2024:7329, **Sud:** Vrhovni sud Republike
Hrvatske,

Sudska odluka

Rev-1294/2024-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev-1294/2024-2

REPUBLIKA HRVATSKA RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Renate Šantek predsjednice vijeća, Željka Pajalića člana vijeća i suca izvijestitelja, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća, Željka Šarića člana vijeća i Ivana Vučemila člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja NŽ iz [adresa], OIB [osobni identifikacijski broj], kojeg zastupa punomoćnik Ivica Urek, odvjetnik u Zagrebu, protiv tužene TŽ iz [adresa], OIB [osobni identifikacijski broj], koju zastupa punomoćnik Milenko Ilić, odvjetnik u Puli, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-2611/2022-4 od 9. siječnja 2024., kojom je potvrđena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama poslovni broj Pn-693/2017-89 od 8. studenog 2018., u sjednici održanoj 2. listopada 2024.,

riješio je:

Ukidaju se presuda Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-2611/2022- 4 od 9. siječnja 2024. u dijelu pod stavkom I., III. i IV. izreke kao i presuda suda prvog stupnja Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama poslovni broj Pn-693/2017-89 od 8. studenog 2018. u stavku pod točkom I. izreke pod 1.-3. i u dijelu pod 4. u kojem je tužena dužna naknaditi trošak tužitelju, kao i u dijelu stavka II. izreke i za navedeno predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja presuđeno je:

„I. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan, a koji glasi: "1. Utvrđuje se da je II-tuženik TŽ u solidarnoj obvezi s I-tuženikom Croatia osiguranjem d.d. isplatiti tužitelju n a ime izgubljene zarade za razdoblje od 01.06.2007. g. do 30.06.2013. g. iznos od 345.763,53 kn s pripadajućom zateznom kamatom tekućom na iznos:

- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.07.2007. g. pa do isplate
- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.08.2007. g. pa do isplate

- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.09.2007. g. pa do isplate
- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.10.2007. g. pa do isplate
- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.11.2007. g. pa do isplate
- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.12.2007. g. pa do isplate
- na iznos od 4.767,00 kn počam od 15.01.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.02.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.03.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.04.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.05.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.06.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.07.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.08.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.09.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.10.2008. g. pa do isplate
- na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.11.2008. g. pa do isplate

-na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.12.2008. g. pa do isplate
-na iznos od 4.838,00 kn počam od 15.01.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.02.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.03.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.04.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.05.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.06.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.07.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.08.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.09.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.10.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.11.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.12.2009. g. pa do isplate
-na iznos od 4.650,00 kn počam od 15.01.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.02.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.03.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.04.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.05.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.06.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.07.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.08.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.09.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.10.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.11.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.12.2010. g. pa do isplate
-na iznos od 4.666,00 kn počam od 15.01.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.02.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.03.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.04.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.05.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.06.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.07.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.08.2011. g. pa do isplate

-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.09.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.10.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.11.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.12.2011. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,39 kn počam od 15.01.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.770,40 kn počam od 15.02.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.683,10 kn počam od 15.03.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.802,05 kn počam od 15.04.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.05.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.06.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.07.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.08.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.09.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.10.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.11.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.12.2012. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.01.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.02.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.03.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.04.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.05.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.06.2013. g. pa do isplate
-na iznos od 4.751,62 kn počam od 15.07.2013. g. pa do isplate

i to po stopi uređenoj čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate do 31.12.2007. g., a od 01.01.2008. g. pa do 31.07.2015. g. po stopi propisanoj čl. 29. st. 2. ZOO-a koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 5%-tnih poena, a od 01.08.2015. g. pad o isplate po stopi koja se određuje za svako

polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trg. društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3% poena, u roku od 15 dana.

2. Utvrđuje se da je II-tuženik TŽ u solidarnoj obvezi s I-tuženikom Croatia osiguranjem d.d., plaćati tužitelju iznos mjesečne rente s naslova izgubljene zarade u iznosu od 4.751,62 kn počevši od 01.07.2013. g. pa nadalje te se utvrđuje da je II-tuženik TŽ u solidarnoj obvezi s I-tuženikom Croatia osiguranjem d.d. dospjele, a neisplaćene mjesečne iznose tužitelju isplatiti odjednom sa zateznom kamatom tekućom od 15-tog u mjesecu za protekli mjesec pa do isplate.

3. II-tuženik TŽ je dužna tužitelju plaćati rentu s naslova izgubljene zarade počam od dana presuđenja u mjesečnom iznosu od 4.751,62 kn pa nadalje s time da dospjele, a neisplaćene iznose isplati odjednom zajedno s pripadajućom zateznom kamatom tekućom od dospijeća svakog pojedinog mjesečnog iznosa pa do isplate, a buduće i dospjevajuće kako budu dospijevali, a najkasnije do svakog 15-tog u mjesecu na ruke tužitelja.

4. Tuženi su dužni tužitelju solidarno nadoknaditi i prouzročeni parnični trošak ovog postupka zajedno s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja prvostupanjske presude po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trg. društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3% poena, u roku od 15 dana."

II. Nalaže se tužitelju da tuženoj naknadi parnični trošak u iznosu od 43.500,04 kn zajedno sa zateznim kamatama koje teku od dana donošenja prvostupanjske presude pa do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena koju kamatu utvrđuje Hrvatska narodna banka, u roku od 15 dana."

2. Presudom suda drugog stupnja presuđeno je:

„I. Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama, poslovni broj Pn-693/2017- 89 od 8. studenoga 2018. u stavku I. izreke i u dijelu stavka II. izreke kojim je prihvaćen zahtjev tuženice za naknadu parničnog troška.

II. Odbija se kao djelomično neosnovana žalba tuženice i potvrđuje presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama, poslovni broj Pn-693/2017-89 od 8. studenoga 2018. u dijelu stavka II. izreke kojim nije prihvaćen zahtjev tuženice za naknadu parničnog troška preko iznosa od 49.750,00 kn/6.602,95 eura¹.

III. Preinačuje se presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama, poslovni broj Pn-693/2017-89 od 8. studenoga 2018. u dijelu stavka II. izreke kojim nije prihvaćen zahtjev tuženice za naknadu parničnog troška preko dosuđenog iznosa od 43.500,00 kn/5.773,44 eura do iznosa od 49.750,00 kn/6.602,95 eura (za iznos od 6.250,00 kn/829,51 eura) i sudi:

Nalaže se tužitelju naknaditi tuženici parnični trošak u daljnjem iznosu od 829,51 eura sa zateznom kamatom tekućom od 16. siječnja 2024. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, u roku od 15 dana.

IV. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troška sastava žalbe."

3. Rješenjem ovog suda poslovni broj Revd-2198/2024-2 od 22. svibnja 2024. dopušteno je tužitelju podnošenje revizije protiv presude suda drugog stupnja u odnosu na pravna pitanja:

„1. U slučaju objektivne odgovornosti odnosno odgovornosti po kriteriju uzročnosti, može li se oslobođenje od odgovornosti vozača motornog vozila temeljiti na ispuhivanju pneumatika, kao možebitne i eventualne činjenice koja je dovela do slijetanja vozila izvan kolnika i naleta na pješaka koji niti na koji način nije doprinio nastanku predmetnog štetnog događaja odnosno da li isto može predstavljati valjanu osnovu da se smatra višom silom – vanjskim događajem ili pojavom koja je po snazi svog djelovanja u toj mjeri jača od samog čovjeka da njezino djelovanje nastupa neovisno o volji čovjeka, jer se ono ni objektivno nije moglo predvidjeti, niti izbjeći ili otkloniti – ili pak isto predstavlja valjanu osnovu da se smatra slučajem – vanjskim događajem ili pojavom koja se zbiva unutar čovjekove djelatnosti, koji po snazi svog djelovanja može biti i slabiji od snage čovjeka, ali čije djelovanje nastupa neovisno o čovjekovoj volji, iako

se ono, redovito, može objektivno predvidjeti, izbjeći ili otkloniti?

2. Da li je u slučaju objektivne odgovornosti odnosno odgovornosti po kriteriju uzročnosti potrebno da se činjenice koje predstavljaju ekskulpacijske razloge dokažu sa sigurnošću/izvjesnošću da bi se štetnik mogao osloboditi od odgovornosti odnosno ukoliko su iste utvrđene s nižim/slabijim stupnjem uvjerenja od sigurnosti/izvjesnosti, konkretno s vjerojatnošću, da li isto predstavlja dovoljni stupanj uvjerenja za primjenu oslobođenja od odgovornosti ili pak isto uvjetuje daljnju primjenu pravila o teretu dokazivanja na način da nema mjesta za oslobođenjem od odgovornosti jer nije dokazano postojanje ekskulpacijskih razloga?“.

4. Koristeći navedeno ovlaštenje protiv presude suda drugog stupnja reviziju je podnio tužitelj zbog gore navedenih pravnih pitanja s prijedlogom ovom sudu reviziju tužitelja prihvatiti, preinačiti pobijanu drugostupanjsku presudu i prihvatiti tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, podredno, ukinuti pobijanu drugostupanjsku presudu i prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu i predmet vratiti na ponovno suđenje drugostupanjskom odnosno prvostupanjskom sudu.

5. Na reviziju nije odgovoreno.

6. Revizija je osnovana.

7. Predmet postupka je zahtjev za naknadu imovinske štete koju trpi tužitelj kao posljedicu ozljeđivanja u prometnoj nezgodi koja se dogodila 30. svibnja 2007. oko 19,10 sati u [adresa], kada je na tužitelja, dok se kao pješak kretao u grupi pješaka zemljanim putem izvan kolnika, naletjelo vozilo [registarska oznaka] kojim je upravljala tuženica, a posljedice kojeg ozljeđivanja su dovele i do nesposobnosti tužitelja uslijed kojeg tužitelj po zanimanju profesionalni vozač i automehaničar trajno gubi zaradu.

8. Sudovi su utvrdili da se nezgoda dogodila prilikom kretanja tužitelja izvan svog desnog ruba kolnika [adresa] na način da je na tužitelja naletilo vozilo koje je neposredno prije sletjelo s kolnika. Utvrđeno je da je brzina kretanja vozila u trenutku slijetanja iznosila 44 km/h, a da tehničkim načinima na temelju evidentiranih tragova nije moguće utvrditi kojom se brzinom kretalo vozilo prije nezgode niti da tehničkim načinima na temelju evidentiranih tragova nije moguće utvrditi razlog ispuhivanja prednjeg desnog pneumatika, koji je u trenutku slijetanja već bio ispuhan odnosno da nije moguće utvrditi uzrok slijetanja vozila s kolnika. Utvrđeno je da se kao uzrok slijetanja može isključiti prekomjerna brzina kretanja vozila kroz zavoj koji prethodi mjestu nezgode te da vještak ostavlja mogućnost da je do destabilizacije vozila tužene došlo zbog ispuhavanja prednjeg desnog pneumatika što tužena nije trebala osjetiti niti primijetiti. Na temelju tih činjenica sud drugog stupnja zaključuje kako je pravilan zaključak suda prvog stupnja da tuženica niti na koji način svojim postupanjem nije uzrokovala niti doprinijela nastanku štete, već da je slijetanje vozila, kojim je upravljala, došlo upravo radi nekog nepredvidljivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći i otkloniti, odnosno, vještak je potvrdio da je prije slijetanja desni pneumatik koji je inače bio ispravan bio ispuhan, a budući da je utvrđeno da je pneumatik sam za sebe bio ispravan, jedini uzrok njegovog ispuhivanja je mogao biti neki vanjski uzrok, pa je stoga pravilnom primjenom materijalnog prava tužbeni zahtjev odbijen, budući da nema odgovornosti tuženice za naknadu štete.

9. Odgovor na postavljena pitanja proizlazi iz odredbe čl. 1067 Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11 - dalje: ZOO) koja propisuje da se vlasnik (opasne stvari) oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći i otkloniti, odnosno da se vlasnik stvari oslobađa odgovornosti ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti ili čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti.

10. 1. Prema odredbi čl. 1069 st. 1. ZOO za štetu koju pretrpe treće osobe u vezi s pogonom motornog vozila odgovara njegov vlasnik. Vlasnik motornog vozila u pogonu prema trećima odgovara prema pravilima objektivne odgovornosti, dok odredbom čl. 1063 ZOO je propisano da se šteta nastala u vezi s opasnom stvari odnosno opasnom djelatnošću smatra da potječe od te stvari odnosno djelatnosti osim ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

10.2. Dakle, obzirom da se u ovom slučaju radilo o šteti koja je nastala naletom motornog vozila za kojeg odgovara tuženica, kao njezin vlasnik, po objektivnoj odgovornosti valjalo je ocijeniti, pozivom na odredbu čl. 1067. ZOO, je li se tuženica kao vlasnica opasne stvari oslobodila odgovornosti na način da je dokazala

da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti.

10.3. U tom smislu, prvo treba zaključiti jesu li na temelju pravila o teretu dokazivanja, što je postavljeno u drugom pitanju, sudovi pravilno utvrdili što je uzrok štetnog događaja.

11.1. U postupku, kao što je ranije navedeno, utvrđeno je da vještak „ostavlja mogućnost“ da je do destabilizacije vozila tužene došlo zbog ispuhavanja prednjeg desnog pneumatika što tužena nije trebala osjetiti niti primijetiti. Dakle, u ovom slučaju nije sporno da šteta nije nastala radnjom oštećenika ili treće osobe. Međutim, trebalo je utvrditi potječe li šteta od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti, kako to propisuje odredba čl. 1067. ZOO.

11.2. Iz gore navedene odredbe jasno proizlazi da je na tuženoj, vlasnici opasne stvari, teret dokazivanja da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari (čl. 8. ZPP u svezi s čl. 221.a ZPP).

11.3. Slijedom navedenog, kada je u pitanju ovaj postupak, zaključak sudova, koji se temelji na prihvaćanju mišljenja vještaka da je do slijetanja vozila došlo upravo radi nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, nije pravilan.

12.1. Naime, prema sudskoj praksi i prema pravnoj teoriji, viša sila je događaj koji izlazi iz kruga redovitih događaja i u odnosu na osobu koja bi se trebala pojaviti kao štetnik taj se događaj smatra vanjskim. Navedena teorija naglašava atipičnost tog događaja. Nasuprot tome po tzv. subjektivnoj teoriji viša sila je svaki onaj događaj koji se ni uz maksimalnu pažnju osobe nije mogao predvidjeti niti spriječiti. ZOO prihvaća mješovito objektivno-subjektivno rješenje jer se u ranije navedenoj odredbi govori o uzroku koji se nalazi izvan stvari, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti niti izbjeći ni otkloniti.

12.2. Dakle, zaključak vještaka da „ostavlja mogućnost“ da je do destabilizacije vozila tužene došlo zbog ispuhavanja prednjeg desnog pneumatika, koji je inače bio ispravan zbog čega je jedini zaključak da je pražnjenje gume izazvao nepoznati događaj izvan same stvari, ne opravdava zaključak sudova da je tužena dokazala objektivni element sadržan u normi, odnosno da je uzrok štete događaj izvan same stvari. Naime, navedenu činjenicu trebalo je dokazati na nivou izvjesnosti, a ne samo dopustiti mogućnost postojanja upravo tog uzroka. Kako navedena činjenica nije dokazana na razini izvjesnosti, valjalo je glede njezinog postojanja primijeniti pravila o teretu dokazivanja, na način kako je to navedeno pod 11.2. a, što su sudovi propustili učiniti.

13. Slijedom navedenog, pozivom na odredbu čl. 391. st. 7. ZPP valjalo je prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu ukinuti u pobijanom dijelu predmet vratiti na ponovno suđenje sudu prvog stupnja.

Zagreb, 2. listopada 2024.

Predsjednica vijeća:
Renata Šantek